

Úmluva Mezinárodní organizace práce č. 132 o placené dovolené (revidovaná), 1970

Generální konference Mezinárodní organizace práce,

svolaná do Ženevy Správní radou Mezinárodního úřadu práce,

a tam se sešla dne 3. června 1970 na svém padesátém čtvrtém zasedání, a rozhodnuvši se přijmout některé návrhy týkající se placené dovolené, která je čtvrtým bodem jednacího pořadu zasedání,

a stanovivši, že tyto návrhy budou mít formu mezinárodní úmluvy,

přijímá dne dvacátého čtvrtého června roku tisíc devět set sedmdesát tuto úmluvu, která může být označována jako Úmluva o placené dovolené (revidovaná), 1970:

Článek 1

Ustanovení této úmluvy budou provedena vnitrostátními právními předpisy, pokud nedojde k jejich provádění prostřednictvím kolektivních smluv, rozhodčích výroků, soudních rozhodnutí, úředních orgánů pro stanovení mezd nebo jiným způsobem, který odpovídá vnitrostátní praxi a bere v úvahu vnitrostátní podmínky.

Článek 2

1. Tato úmluva se vztahuje na všechny zaměstnané osoby s výjimkou námořníků.

2. Je-li to nutné, mohou být příslušným orgánem nebo způsobem v zemi obvyklým po projednání se zúčastněnými organizacemi zaměstnavatelů a pracovníků¹, kde takové organizace existují, učiněna opatření, kterými se omezené kategorie zaměstnaných osob vyloučí z provádění této úmluvy, pokud by její provádění ve vztahu k jejich zaměstnání vyvolalo zvláštní problémy závažné povahy ve vynucování nebo problémy ústavního nebo legislativního pořádku.

3. Každý člen², který ratifikuje tuto úmluvu, oznámí ve své první zprávě o provádění Úmluvy předložené podle článku 22 Ústavy Mezinárodní organizace práce všechny kategorie, které byly vyloučeny podle odstavce 2 tohoto článku, s uvedením důvodů takového vyloučení a v následujících zprávách uvede stav svého zákonodárství a praxe se zřetelem k vyloučeným kategoriím a rozsah, ve kterém byla Úmluva uplatněna nebo se navrhuje ji uplatnit ve vztahu k takovým kategoriím.

Článek 3

1. Každá osoba, na kterou se vztahuje tato úmluva, má nárok na každoroční placenou dovolenou ve stanovené minimální délce.

2. Každý člen, který ratifikuje tuto úmluvu, uvede v prohlášení připojeném ke své ratifikaci délku dovolené.

¹ V anglickém textu této úmluvy je použito výrazu "workers" - "pracovníci". Ve francouzském textu této úmluvy je použito výrazu "travailleurs" - "pracovníci". V pracovněprávních předpisech platných v České republice se nepoužívá výraz "pracovníci", ale výraz "zaměstnanci" v souladu s článkem 1 odst. 3 zákona č. 74/1994 Sb., kterým se mění a doplňuje zákoník práce č. 65/1965 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony

² Členský stát Mezinárodní organizace práce

3. Dovolena nesmí být v žádném případě kratší než tři pracovní týdny za jeden rok práce.

4. Každý člen, který ratifikuje tuto úmluvu, může vyrozumět generálního ředitele Mezinárodního úřadu práce pozdějším prohlášením, že prodlužuje délku dovolené oproti délce stanovené v době ratifikace.

Článek 4

1. Každá osoba, jejíž délka vykonané práce během stanoveného roku je kratší, nežli délka, jaká se vyžaduje pro získání nároku na plnou dovolenou stanovenou v předchozím článku, má za tento rok nárok na placenou dovolenou v poměru odpovídajícím délce její vykonané práce v tomto roce.

2. Výraz "rok" v odstavci 1 tohoto článku znamená kalendářní rok nebo každé jiné časové období stejné délky stanovené příslušným orgánem nebo způsobem obvyklým v dotyčné zemi.

Článek 5

1. Pro vznik nároku na každoroční placenou dovolenou lze vyžadovat minimální dobu výkonu práce.

2. Délka takové minimální doby práce pro vznik nároku bude stanovena příslušným orgánem nebo způsobem obvyklým v dotyčné zemi, nebude však v žádném případě přesahovat šest měsíců.

3. Způsob výpočtu délky doby práce pro účely vzniku nároku na dovolenou bude stanoven příslušným orgánem nebo způsobem obvyklým v každé zemi.

4. Za podmínek stanovených příslušným orgánem nebo způsobem obvyklým v každé zemi bude nepřítomnost v práci z důvodů nezávislých na vůli dotyčné zaměstnané osoby, jako například pro nemoc, úraz nebo mateřskou dovolenou, započítávána do doby výkonu práce.

Článek 6

1. Úředně uznané a zvykově veřejné svátky, ať již případnou do doby každoroční dovolené či nikoliv, se nebudou započítávat do minimální délky každoroční placené dovolené stanovené v článku 3 odst. 3 této úmluvy.

2. Za podmínek stanovených příslušným orgánem nebo způsobem obvyklým v dotyčné zemi nelze období pracovní neschopnosti pro nemoc nebo úraz započítávat do minimální délky každoroční placené dovolené stanovené v článku 3 odst. 3 této úmluvy.

Článek 7

1. Každá osoba, která čerpá dovolenou stanovenou podle této úmluvy, dostane za celou dobu takové dovolené nejméně svou normální nebo průměrnou mzdu (včetně odpovídající peněžité náhrady jakékoliv části mzdy, která je vyplácena v naturáliích a která není trvalou platbou, náležející dotyčné osobě nezávisle na tom, zda je na dovolené či nikoliv) vypočítanou způsobem stanoveným příslušným orgánem nebo způsobem obvyklým v každé zemi.

2. Částky náležející podle odstavce 1 tohoto článku budou vyplaceny dotyčné zaměstnané osobě před její dovolenou, ledaže by bylo ujednáno něco jiného v dohodě, kterou jsou tato osoba a zaměstnavatel vázáni.

Článek 8

1. Rozdělení každoroční placené dovolené na části může být povoleno příslušným orgánem nebo způsobem obvyklým v každé zemi.

2. Pokud nebylo jinak ujednáno v dohodě mezi zaměstnavatelem a dotyčnou zaměstnanou osobou a pod podmínkou, že délka odpracované doby zakládá dotyčné osobě nárok na takovou délku dovolené, jedna z částí dovolené musí činit nejméně dva nepřerušené pracovní týdny.

Článek 9

1. Nepřerušená část každoroční placené dovolené uvedená v článku 8 odst. 2 této úmluvy musí být poskytnuta a vyčerpána nejpozději do jednoho roku a zbytek každoroční placené dovolené nejpozději do osmnácti měsíců od konce roku, za který vznikl nárok na dovolenou.

2. Ta část každoroční placené dovolené, která přesahuje stanovenou minimální výměru, může být se souhlasem zúčastněné zaměstnané osoby odložena až za období stanovené v odstavci 1 tohoto článku, a to do další časově omezené doby.

3. Minimální délka dovolené, která nesmí být předmětem odložení, stejně jako omezená doba zmíněná v odstavci 2 tohoto článku, po kterou je odložení možné, budou stanoveny příslušným orgánem po projednání se zúčastněnými organizacemi zaměstnavatelů a pracovníků nebo kolektivním vyjednáváním nebo s přihlédnutím k vnitrostátním podmínkám každé země jiným vhodným způsobem, který odpovídá vnitrostátní praxi.

Článek 10

1. Doba, v níž má být dovolená čerpána, bude stanovena zaměstnavatelem po projednání se zúčastněnou zaměstnanou osobou nebo s jejími zástupci, pokud není stanovena právním předpisem, kolektivní smlouvou, rozhodčím výrokem nebo jiným způsobem odpovídajícím vnitrostátní praxi.

2. Při stanovení doby, ve které má být dovolená čerpána, bude přihlíženo k potřebám práce a k možnostem odpočinku a zotavení, které jsou zaměstnané osobě nabízeny.

Článek 11

Zaměstnaná osoba, která završila minimální dobu výkonu práce odpovídající době, kterou lze vyžadovat podle článku 5 odst. 1 této úmluvy, obdrží při skončení pracovního poměru buď placenou dovolenou odpovídající délce její práce, za kterou dosud takovou dovolenou neobdržela, nebo náhradu mzdy místo této dovolené nebo se jí poskytne možnost převést odpovídající nárok na dovolenou do budoucna.

Článek 12

Dohody o vzdání se nároku na minimální délku každoroční placené dovolené stanovenou v článku 3 odst. 3 této úmluvy nebo o zřeknutí se takové dovolené za náhradu nebo jiným způsobem budou podle vnitrostátních podmínek neplatné nebo budou zakázány.

Článek 13

Příslušným orgánem nebo způsobem obvyklým v každé zemi mohou být stanovena zvláštní pravidla pro případy, kdy zaměstnaná osoba během své dovolené vykonává výdělečnou činnost v rozporu s účelem dovolené.

Článek 14

Budou přijata účinná opatření odpovídající způsobům naplňování ustanovení této úmluvy pomocí přiměřené inspekce práce nebo jiným způsobem, aby bylo zajištěno řádné provádění a vynucování předpisů nebo opatření týkajících se placené dovolené.

Článek 15

1. Každý člen může přijmout závazky plynoucí z této úmluvy zvláště:

- (a) pro osoby zaměstnané v hospodářských odvětvích mimo zemědělství;
- (b) pro osoby zaměstnané v zemědělství.

2. Každý člen uvede při své ratifikaci, zda přijímá závazky plynoucí z této úmluvy pro všechny osoby uvedené výše pod písmenem (a) odstavce 1 tohoto článku pro osoby uvedené pod písmenem (b) odstavce 1 tohoto článku nebo pro obojí.

3. Každý člen, který při své ratifikaci přijal závazky plynoucí z této úmluvy jen pro osoby uvedené v písmenu (a) odstavce 1 tohoto článku nebo pro osoby uvedené v písmenu (b) odstavce 1 tohoto článku, může později sdělit generálnímu řediteli Mezinárodního úřadu práce, že přijímá závazky plynoucí z Úmluvy pro všechny osoby, na něž se vztahuje tato úmluva.

Článek 16

Tato úmluva reviduje Úmluvu o placené dovolené , 1936, a Úmluvu o placené dovolené (zemědělství), 1952, za těchto podmínek:

- (a) přijetí závazků plynoucích z této úmluvy pro osoby zaměstnané v hospodářských odvětvích mimo zemědělství znamená pro člena, který je vázán Úmluvou o placené dovolené , 1936, ipso iure okamžitou výpověď této posledně uvedené Úmluvy;
- (b) přijetí závazků plynoucích z této úmluvy pro osoby zaměstnané v zemědělství, znamená pro člena, který je vázán Úmluvou o placené dovolené (zemědělství), 1952, ipso iure okamžitou výpověď této posledně uvedené Úmluvy;
- (c) tím, že tato úmluva vstoupí v platnost, není Úmluva o placené dovolené (zemědělství), 1952, uzavřena dalším ratifikacím.

Článek 17

Formální ratifikace této úmluvy budou oznámeny generálnímu řediteli Mezinárodního úřadu práce k registraci.

Článek 18

1. Tato úmluva zavazuje jen ty členy Mezinárodní organizace práce, jejichž ratifikace byla zaregistrována generálním ředitelem.

2. Úmluva vstoupí v platnost 12 měsíců poté, kdy generální ředitel zaregistruje ratifikace dvou členů.

3. Poté tato úmluva vstoupí v platnost pro každého dalšího člena 12 měsíců po dni, kdy bude zaregistrována jeho ratifikace.

Článek 19

1. Každý člen, který ratifikoval tuto úmluvu, ji může vypovědět po uplynutí deseti let od data, kdy poprvé vstoupila v platnost, aktem sděleným generálnímu řediteli Mezinárodního úřadu práce, který jej zaregistruje. Tato výpověď nabude účinnosti jeden rok od data, kdy byla zaregistrována.

2. Každý člen, který ratifikoval tuto úmluvu a který ve lhůtě jednoho roku po uplynutí desetiletého období uvedeného v předchozím odstavci nevyužije práva výpovědi stanoveného tímto článkem, jí bude vázán na další období deseti let a poté bude moci vypovědět tuto úmluvu po uplynutí každého desetiletého období za podmínek stanovených v tomto článku.

Článek 20

1. Generální ředitel Mezinárodního úřadu práce vyrozumí všechny členy Mezinárodní organizace práce o registraci všech ratifikací a výpovědí, které mu sdělí členové Organizace.

2. Když bude oznamovat členům Organizace registraci druhé ratifikace, jež mu bude sdělena, upozorní generální ředitel členy Organizace na datum, kterým tato úmluva vstoupí v platnost.

Článek 21

V souladu s článkem 102 Charty Spojených národů sdělí generální ředitel Mezinárodního úřadu práce generálnímu tajemníkovi Spojených národů k registraci úplné údaje o všech ratifikacích a aktech výpovědí, které zaregistroval v souladu s ustanoveními předchozích článků.

Článek 22

Kdykoli to bude Správní rada Mezinárodního úřadu práce považovat za nutné, předloží generální konferenci zprávu o provádění této úmluvy a posoudí, je-li žádoucí zařadit na pořad konference otázku její úplné nebo částečné revize.

Článek 23

1. Jestliže konference přijme novou úmluvu, která zcela nebo zčásti reviduje tuto úmluvu, potom, pokud nová úmluva nestanoví jinak,

(a) ratifikace nové revidující úmluvy členským státem bude *is po iure* znamenat okamžitou výpověď této úmluvy, nehledě na ustanovení výše uvedeného článku 19, s výhradou, že nová revidující úmluva vstoupí v platnost;

(b) od data, kdy nová revidující úmluva vstoupí v platnost, přestane být tato úmluva otevřena k ratifikaci členům.

2. Tato úmluva zůstane však v platnosti co do formy a obsahu pro ty členy, kteří ji ratifikovali, avšak neratifikovali revidující úmluvu.

Článek 24

Anglické a francouzské znění textu této úmluvy jsou stejně závazná.